

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku L. Spółki z o.o. z siedzibą w B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od L. Sp. z o.o. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych, Oddział w W. kwotę 3,600 (trzy tysiące sześćset)
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...), III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację L., Spółka z o.o. z siedzibą w B. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 czerwca 2014 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w W. z dnia 2 maja 2012 r. Decyzją tą ustalono - na wniosek z Państwowej Inspekcji Pracy, Okręgowego Inspektora Pracy w W. - stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w najbliższym roku składkowym od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 marca 2013 r., podwyższoną o 100%, do 2,40%. Występowanie rażących naruszeń przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy potwierdzono w opiniach biegłych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, a także ustalono niewykonanie czterech

ostatecznych decyzji nakazowych wydanych w wyniku wcześniejszej kontroli. Apelacja wnioskodawcy została oddalona po ustaleniu wypełnienia przesłanek faktycznych zastosowania art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.).

Skarga kasacyjna Spółki L. została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 36 ust. ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i błędnym uznaniu, że przesłanka „rażących naruszeń przepisów bhp” oznacza nic więcej, jak tylko „bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia pracownika”, oraz wymaga ustalenia liczby naruszeń, jak też bezpośredniego związku przyczynowego między tymi naruszeniami a zaistniałymi u pracodawcy wypadkami przy pracy; błędnym uznaniu, że do zastosowania tego przepisu wystarczy ustalenie przez inspektora pracy stwierdzenie naruszeń przepisów bhp, bez potrzeby dokonywania ich klasyfikacji w protokołach kontroli jako rażących; bezzasadne pominięcie, że za rażące uchybienie należy uznać takie, które stwarza bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia pracowników; zaakceptowanie wniosków drugiej kontroli, która została wszczęta przedwcześnie.

Zarzucono także naruszenie przepisów postępowania - art. 328 § 2 w związku z art. 391 k.p.c. przez niewskazanie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia, błędne uzasadnienie wyroku, które nie odnosi się do zarzutów apelacyjnych w zakresie naruszenia przepisów postępowania (art. 233 § 1, art. 278 § 2 w związku z art. 233 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 227, art. 233 i art. 278 k.p.c.) przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i bezpodstawne ustalenie, że naruszenia wykazane w protokołach obu kontroli inspekcji pracy były rażące, a także art. 385 k.p.c. przez oddalenie apelacji, gdy zaistniały przesłanki uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy ponownego rozpoznania. Wytknięto błędne oznaczenie strony powodowej, które prawidłowo brzmi L. [x]., Sp. z o.o.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni art. 36 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ze względu na znaczne rozbieżności w

dotychczasowym orzecznictwie w zakresie wykładni pojęcia „rażące naruszenie przepisów bhp” i wyprowadzonego z orzecznictwa pojęcia „bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia pracownika”, a także wiązanego z nim określenia „bezpośredniego niebezpieczeństwa utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu”. Podniesiono występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, czy za „dwie kolejne kontrole”, o których mowa w art. 36 ustawy mogą być uznane kontrole, z których druga przeprowadzana jest wtedy, gdy jeszcze nie upłynął termin wyznaczony przez inspekcję pracy na usunięcie naruszenia stwierdzonego w trakcie pierwszej kontroli, w szczególności zaś, kiedy przed wszczęciem drugiej kontroli pracodawca zawnioskował o wydłużenie terminu do wykonania nakazów i zaleceń pokontrolnych, a jego wniosek został pozytywnie rozpoznany już po wydaniu protokołu z drugiej kontroli oraz, czy art. 36 ustawy ustanawia obowiązek inspektora pracy do stwierdzenia już w protokołach kontroli, które naruszenia przepisów bhp inspektor ocenia jako rażące?

Jednocześnie skarżący stwierdził, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, „gdyż już pobieżna lektura uzasadnienia wyroków Sądów obu instancji pozwala na stwierdzenie, że żaden tych Sądów w rozważaniach nie dociekał przyczyn, dla których naruszenia bhp zostały uznane za rażące”.

Organ rentowy wniosł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sformułowanie na tle art. 36 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zagadnienia sprowadzającego się do

odpowiedzi na pytanie, co oznacza pojęcie „rażące naruszenie przepisów bhp”, nie może być rozpatrywane w sposób ogólny i abstrakcyjny, gdyż odpowiedź ta jest uzależniona od indywidualnych okoliczności faktycznych konkretnej sprawy. Przyczyną rozbieżności poglądów judykatury w tym zakresie jest tylko odmiennność okoliczności faktycznych występujących w indywidualnych sprawach.

Stosowanie przepisów zawierających klauzule generalne odwołujące się do zwrotów niedookreślonych (szczególnie uzasadnione wypadki) zależy od całokształtu konkretnych okoliczności, zatem ich prawidłowa interpretacja nie może być oceniana w kategoriach oczywistości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283). Skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona także dlatego, że problem przedstawiony jako zagadnienie prawne wymagające rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie został powiązany z zakwestionowaniem stanu faktycznego ustalonego przez Sądy *meriti* (por. art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 r., II UKN 7/99, OSNAPiUS 2000 nr 23, poz. 865).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 6 pkt 7 i 13 § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).